

בבית-המשפט העליון בשבתו כבית-המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 741/05

בפני :
כבוד הנשיא (בדימי) א' ברק
כבוד השופט א' א' לוי
כבוד השופט ס' גובראן

העותרים :
1. סמיר אל המץ
2. הוידה אל המץ
3. הוועד הציבורי נגד העינויים בישראל

נ ג ד

המשיבים :
1. צה"ל התובעת הצבאית הראשית
2. בית הדין הצבאי מחוז שיפוט דרום (פורמלי)
3. סרן ע.ר. (פורמלי)

עתירה למתן צו על-תנאי

תאריכי הישיבות :
י"ט באדר א' תשס"ה (28.02.05)
י"א בכסלו תשס"ו (12.12.05)
ט' באייר התשס"ו (07.05.06)

בשם העותרים :
עו"ד לאה צמל
עו"ד מיכאל ספרד

בשם המשיבים :
עו"ד דנה בריסקמן

פסק-דין

(נוסח מאושר לפרסום על-פי הודעת הצדדים מיום 4.1.07)

השופט א' א' לוי:

1. בבוקרו של יום 5.10.04 נהרגה הנערה הפלסטינית אימאן אלהמץ, והיא בת 13 שנים בלבד, מירי חיילי צה"ל במוצב "גירית" שבדרומה של רצועת עזה. מספרם הרב של הקליעים, שפגעו בה בכל חלקי גופה, העיד על משכו ועל עוצמתו של הירי שבוצע לעברה. גופתה הועברה לקבורה ברפיח.

"גירית" אינו קיים עוד. מיום שפונתה רצועת-עזה מכוחות ישראלים אין סביבתו, בתווך בין מה שהיה ציר "פילדלפי" לבין העיר רפיח, מוגדרת עוד "איזור סכנה מיוחד". רצועת הקרקע שהקיפה את המוצב, וחצצה בינו לבין פאתיה של העיר, חדלה לשמש "אזור ביטחוני מיוחד", אשר פלסטיני הנקלע אליו מסכן את חייו. האזור שב ונעשה שטח חולי שגרתו למראה, בואכה השכונה הפלסטינית תל אל-סולטאן.

אולם, ברקע מוסיפות לנסר שאלות, אשר מענה להן לא נמצא עד ליום הזה. מה היו קורותיה של אלהמץ באותו בוקר, בטרם נפתחה לעברה האש שגרמה למותה? מה הניעה, לבושה בתלבושת בית-ספר ונושאת ילקוט ספרים, לעשות דרכה אל עבר המוצב הצבאי, בכיוון הפוך מביתה ומבית-הספר? האם ידעה או יכלה לדעת, כי רגליה מוליכות אותה אל אזור אשר מאן דהוא הגדירו כאסור בתנועת פלסטינים? מדוע לא הבחינו בה חיילי העמדות, החולשות בתצפית על השטח, עוד כשסיפק היה בידם לעצור את הילוכה ולהתרות בה לבל תוסיף ותתקרב? כלום קשור מחדל זה בכשל מבצעי ומשמעתי חמור, אותו יש לתלות, בין היתר, במערכת נורמטיבית לקויה בגדרה פעלו חיילי המוצב? כיצד זה טעו השומרים בשערי המוצב לסבור, כי בשל קרבתה אל השער מקימה הנערה סכנה מיידית וממשית לחייהם, וכיצד הסתמכו כל יתר חבריהם על זיהוי שגוי זה והצטרפו כאיש אחד לירי לעברה? מדוע לא חדלו מן האש, עד שמתה, אף שבמנוסתה היו מהם שזיהו כי נערה צעירה היא?

לכל אחת מסוגיות אלו, כשלעצמה, תרומה מכרעת לתוצאתה הקשה של הפרשה. ברם, את עתירתם שבפנינו לא ביקשו העותרים להשעין על איזו מבין אלו. תחת זאת הקשו הם ושאלו: האם פעלו החיילים על יסודן של הוראות פתיחה-באש, המתירות ירי על-מנת-להרוג בכל פלסטיני המסיג את גבולו של "האזור הביטחוני המיוחד"? ואם כך היה, מיהו האחראי לפקודות בלתי-חוקיות אלו? אומר כבר עתה, כי על אף שעובדותיה של פרשת אלהמץ משמשות רקע ובסיס לתהייתם זו של העותרים, הרי השאלה המונחת לפתחנו משתרעת אל מעבר לגדריו של אותו מקרה מסוים. מכאן גם נגזרת מסקנתי באשר לתוצאת ההכרעה בעתירה זו, אותה אבקש להציג בפני חברי לסוף הדיון בה.

רקע עובדתי

2. כחלק מהיערכותו בקו הגבול המפריד בין רצועת עזה לבין שטח מצרים, החזיק צה"ל – עד לפינוי כוחותיו מן הרצועה בספטמבר 2005 – שרשרת של מוצבים ותצפיות. מוצב "גירית" שכן לא הרחק מפאתיה של העיר רפיח, בתווך בין אזור

מגורים מזה לבין קו הגבול מזה. רצועת קרקע חולית וקשה לתנועה, שרוחבה כשלוש מאות מטרים, חצצה בין עברו האחד של המוצב לבין בתי המגורים הפלסטיניים. שטח זה, בו "לא נצפו מעולם לפני כן פלסטינים" (לשון המדינה בסעיף 8 לתצהיר תשובתה לעתירה) הוגדר בידי צה"ל "אזור ביטחוני מיוחד", וחל בו "איסור חמור על תנועת פלסטינים" (פ.ש).

3. פשרו של איסור זה – שיסודו בטעם ביטחוני מובהק – נהיר היטב. אך על האופן בו יושם קודם לאירוע דנן, אודה, נתקשיתי לעמוד אף לאחר ששבתי ובחנתי את מלוא החומר שהונח בפנינו. נהיר, כי האזור לא גודר באופן השולל את אפשרות הגישה הפיזית אל המוצב. ברם, כלום פזורים היו בו שלטי אזהרה, המתרים בכל הקרב כי מסתכן הוא בנפשו? האם די היה בנוכחותו הבולטת של המוצב המבודד, המוגן בסוללות ובמרכזו מגדל גבוה, להבהיר לכל בר-דעת כי מוטב ידיר רגליו מן המקום? לחלופין, האם הייתה הידיעה בדבר איסור התנועה במרחב נחלת הכלל, ותעיד על כך העובדה כי לפרשה שבפנינו כמעט ולא קדמו אירועים דומים במוצב זה? או שמא לא ניתן בפועל כל ביטוי למעמדו המיוחד של השטח, לו יכלה אלהמץ ליתן דעתה בתנועתה אל עבר המוצב? שאלות אלו קשות הן, בלשון המעטה, ומענה ממשי עליהן לא נמצא לי בחומר העתירה.

4. לא-אחת היה מוצב "גירית", כמוצבים הסמוכים לו וכיתר כוחות צה"ל ברצועת-עזה, יעד למתקפות טרור קשות. פחות משבוע קודם לאירוע נושא העתירה נהרג חייל ושלושה נוספים נפצעו, בעת שחוליית חמא"ס תקפה עמדה צבאית בבית חנוך. בו ביום נהרגו עוד אזרחית ישראלית וחייל, וחייל נוסף נפצע, מאש מחבלים סמוך ליישוב ניסנית. בשבוע שקדם לכך מצאו את מותם אזרחית ישראלית, מירי פצצת מרגמה לעבר היישוב נווה-דקלים, ושלושה חיילי צה"ל בחדירת מחבלים אל מוצב "מורג" שבדרום גוש קטיף. "מורג" הותקף שוב חודש לאחר מכן, אחד מחייליו נהרג ועוד שישה נפצעו. בסמוך לאירוע בו עוסקת עתירה זו בוצע לעבר "גירית", מספר פעמים, ירי צלפים וירי נגד-טנקים מכיוון רפיח, ובלילה שקדם לו הרגו חיילי המוצב מחבל שירה לעברם (עמ' 7, שורות 14-15 להודעתו של משיב 3 במשטרה הצבאית, מיום 26.10.04). על רקע זה מובן, כי ימים ארוכים היו חיילי המוצב נתונים להתרעות מפניהם של פיגועים במתווים שונים. בעת הרלוונטית לעתירה – ראשית אוקטובר 2004 – מצויים היו תחת התרעה מפני תקיפה, שאחד מתרחישיה האפשריים היה מאמץ ל"משיכת" הכוח אל מחוץ למוצב ופגיעה בו בשעה שאינו מוגן. על כובד משקלה של

התרעה זו תעיד החלטתו של מפקד המוצב לתגבר באותה עת את מערך ההגנה והתצפית בו, ולהעתיק זמנית את מגורי החיילים אל אזור מוגן יותר.

5. "גירית" אויש בסדר-כוחות פלוגתי, ובמשך תקופה ארוכה החזיקו בו חיילי הפלוגה המסייעת של גדוד "שקד" בחטיבת "גבעתי", הוא הגדוד שספג את עיקר הנפגעים באירועי הטרור בהם דובר לעיל. כמקובל, הורכבה הפלוגה מחיילים בני מחזורי גיוס שונים. מקצתם היו בשלבים מתקדמים של שירותם הצבאי, ומקצתם – לרבות בעלי תפקידים פיקודיים בפלוגה – חיילים וקצינים ותיקים פחות. לכאורה אין בכך מאום, אולם בפלוגה המסייעת בלטה לרעה תופעת האבחנה בין חיילים "ותיקים" לבין חיילים "צעירים". כה עמוקה ומושרשת הייתה התופעה, עד כי בפועל התנהלו בפלוגה שתי מערכות נורמטיביות נפרדות זו מזו: בעוד שהאחת, הרשמית, נקבעה בידי מפקדיה ובהתאם לנוהלי הצבא, הרי השנייה הקנתה ל"ותיקים" זכויות-יתר ניכרות ושאבה ממוסכמות שאף המפקדים התקשו לשרש. על רקע זה, התאפיינה במשך תקופה ארוכה התנהלותה של הפלוגה במערכת יחסים עכורה בין מפקדים לחיילים, ברמת משמעת ירודה ובמקצועיות לקויה עד מאד.

6. מציאות עגומה זו ניסה לשנות מפקד הפלוגה – סרן ע' ר', הוא משיב 3 בעתירה שבפנינו, אשר מונה לתפקידו מספר חודשים קודם לפרשה המדוברת. על כישלונו לעשות כן תעיד יותר מכל העמדתו לדין בפני בית-הדין הצבאי של מחוז שיפוט דרום, בגין מעורבות שיוחסה לו באירוע מותה של אלהמץ, במה שזכה לכינוי "פרשת וידוא ההריגה". הקצין הואשם כי ניגש לנערה, שהייתה מוטלת על הקרקע לאחר שנפגעה מן הירי שבוצע לעברה מן המוצב, וירה בה צרור כדורים מטווח קצר. בית-הדין הצבאי, בפסק-דינו מיום י"ג בחשוון תשס"ו (15.11.05), זיכהו מכל אשמה, וקבע כי לא הייתה זו אלא עלילת שווא, שרקמו נגדו חייליה ה"ותיקים" של הפלוגה.

7. בין היתר, זוכה סרן ר' מן האישום כי פקד על חייליו לחרוג מהוראות הפתיחה באש, לפני האירוע ואף במהלכו – כשהורה ברשת הקשר כי "יש להרוג כל מי שזז במרחב, אפילו אם זה ילד בן שלוש". במהלך משפטו חזרה בה התביעה מן הטענה כי היה אחראי לפקודות בלתי-חוקיות שניתנו קודם לאירוע, ובלשון בית-הדין:

"אשר למועדים שקודם לאירוע, הסכימה התביעה בהגינותה, כי אין להורות לנאשם להשיב לאשמה בעניין זה, מפני שלא הובאה כל הוכחה לכך". [עמ' 84 לפסק-הדין].

באשר לאמירה ברשת קשר, נקבע כי הדברים נאמרו בעיצומו של אירוע מבצעי, במטרה לחדד את ערנות החיילים לחשש כי הם נתונים למתקפת טרור, ולא כשינוי מנוהלי הפתיחה באש. "אמנם מוטב היה", נכתב, "לו הנאשם היה נזהר יותר בהתבטאותו, אבל ספק אם ראוי לבוא חשבון עם התבטאות כזאת של מפקד בעיצומה של פעילות מבצעית..." (שס, בעמ' 85).

8. האירוע נושא העתירה התרחש סמוך לשעה 07:00 בבוקר. השמש כבר עמדה בשמיים, משמרת השחר הייתה בעיצומה ושלוש עמדות תצפית – בשער המוצב, בראש המגדל שבמרכזו ובמחצית גובהו של המגדל, אמורות היו לתת תמונה על סביבת המוצב. האחרונה, אגב, הוספה במיוחד זמן קצר קודם לכן, בעקבות ההתרעה, במטרה לשפר את יכולת התצפית. בפועל, לא שהה איש בעמדה זו בעת האירוע. החייל שהוצב בה נטש על דעת עצמו את המשמרת, ועלה לעמדה העליונה כדי לשתות משקה חם. כך נהגו, כמסתבר, "רוב השומרים ברוב זמן השמירה בעמדה זאת" (פסק-דינו של בית-הדין הצבאי, בעמ' 15). בעמדה העליונה שהו באותה עת שני תצפיתנים בתפקיד, כשכל אחד מהם נדרש לכסות גזרה אחרת. אולם, על-פי החשד, וכעולה מעדותו-שלו עצמו בבית-הדין (עמ' 86 לפרוטוקול, משורה 39; עמ' 89, משורה 14) גם התצפיתן הרלוונטי בעמדה זו התרשל בתפקידו, ותחת שיצפה ב"אזור הביטחוני המיוחד" עסק הוא בפעילות אחרת. "קרוב לוודאי", קבע בית-הדין הצבאי, "שאלו עמדת התצפית העליונה] הייתה מתפקדת כמו שצריך, כל האירוע היה נמנע, מפני שהמנוחה הייתה מזוהה עם כניסתה [לאזור הביטחוני המיוחד], וניתן היה להרחיק אותה בדרך שאינה מסכנת את חייה, כפי שנהגו בעבר במקרים דומים" (בעמ' 43 לפסק-הדין).

באותן דקות נכנסה, אפוא, אלהמץ אל השטח שלא נצפה, תוך שהיא צועדת ברגל בכיוון המוצב. להוותה, הוליכוה רגליה אל תוך-תוכו של "האזור הביטחוני המיוחד", ואיש מבין החיילים בעמדות לא הבחין בה. בהגיעה כדי מאה מטרים בלבד משער המוצב, זיהו אותה חיילי הש"ג ונחרדו לגלות מה קרובה היא. או-אז, ומאחר שחשבוה למחבלת, פתחו הם לעברה באש. למשמע הירי, זינקו חיילי המוצב כולם לעמדותיהם, הופעלה אזעקה והוכרז: "מחבל במוצב!". מרבית הקצינים והחיילים, בסוברים כי הם נתונים בעיצומה של מתקפת טרור, החלו יורים אל עבר אלהמץ. הירי לא פסק גם כשהנערה מצאה מחסה בין קפלי הקרקע ואף לאחר שקמה מן המחסה והחלה בורחת בכיוון ממנו הגיעה. כך, עד שנפגעה. בהמשך, יצא משיב 3 אל המקום בו הייתה מוטלת, ירה בה שני כדורים על מנת לנטרל את האיום אשר להבנתו נשקף ממנה, ואז ירה עוד צרור בלתי-מדויק אל עבר המרחב שממזרח לו, כחלק מנוהל של

"ניתוק מגע", ומחשש להימצאותם במקום של מי שסבר שהם מחבלים נוספים. בשלב מאוחר יותר נבדקו גופת הנערה והתיק שנשאה עמה. החדש כי היא הייתה מחבלת מתאבדת ונשאה חימוש ממולכד הופרך, לאחר שבתיק נמצאו ספרים בלבד.

9. בעקבות האירוע, פתחה המשטרה הצבאית בחקירה, ובסופה הוחלט להעמיד לדין את משיב 3. מלבדו, לא הוגשו כתבי אישום נגד איש מן המעורבים בפרשה. בחומר החקירה, שהועמד לעיונו ובו אדבר עוד מעט קט, נכללו הודעות שנגבו מקצינים וחיילים בפלוגה, וכן ממפקדים בכירים. אלו, לצד פרוטוקול הדיון ממשפטו של משיב 3, כמו גם הכרעת הדין המקיפה – שניתנה בעוד עתירה זו תלויה ועומדת – שופכים אור על מקצת שהתרחש, במידה המספיקה להשקפתי להכרעה בהליך שבפנינו.

העתירה

10. העותרים, הוריה של הנערה, שאליהם הצטרף "הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל", מבקשים לראות בפרשה זו מקרה-מבחן. לטענתם, מזה זמן הצטברו בידיהם עדויות על קיומם של "אזורי מוות" בקרבם של מוצבי צה"ל ברצועת-עזה, אשר כל פלסטיני שנקלע אליהם הותר דמו. כל זאת, מכוחן – לא פחות – של הוראות הפתיחה-באש שהנהיגו מפקדי צה"ל באותה גזרה. הפרשה הנוכחית, גורסים העותרים, חשפה טפח מהוראות אלו, שהן חסויות בדרך כלל, והוכיחה כי יש דברים בגו.

חקירת המשטרה הצבאית התמקדה, מוסיפים העותרים וטוענים, בשאלה מי מבין החיילים גרם למותה של אלהמץ ואם פעל מפקד הפלוגה כדין שעה שווידא את המוות. לבד מענינים אלה, לא נחקרו במידה הדרושה היבטים אחרים של הפרשה ובראשם שאלת ההוראות שמכוחן פעלו החיילים. וכך, מתוך התמקדות באיתורו של האשם הישיר בגרימת המוות – שלסופה לא חויב איש בדין – חמקו רשויות הצבא מברור יסודותיו האמיתיים של המקרה והותירו, כנטען, את התמונה הרחבה מחוץ לאורם של זרקורי החקירה. הסעד המבוקש הוא, אפוא, השלמת החקירה בענין נוהלי הפתיחה-באש, בשני היבטים: האם ניתנו הוראות בלתי-חוקיות ובידי מי; והאם נבעו פעולותיהם של החיילים באותו אירוע מהוראות אלו. את מלאכת החקירה מבקשים העותרים להפקיע מידיהן של רשויות הצבא ולהעבירה למערכת התביעה האזרחית, מן הטעם שאין זה ראוי כי הפרקליטות הצבאית, שלה חלק בניסוחן של הוראות הפתיחה-באש, תחקור את עצמה.

11. טענת היסוד בתשובתה של משיבה 1, התביעה הצבאית, היא כי היבט זה של הפרשה נחקר די צורכו. העדויות שנגבו מן הגורמים המעורבים שללו, כנטען, את החשש שהוראות הפתיחה-באש התירו ירי ללא אבחנה, ותכליתו הריגתם של פלסטינים המסיגים את גבולם של אזורים אסורים בתנועה. אף לא נמצא מקום לקבוע, כי יישומן של ההוראות היה שלא כדין. אלו, נטען, התירו ירי על מנת להרוג אך במצב בו סברו החיילים – בראייתם הסובייקטיבית – כי נשקף סיכון לחייהם. במקרה דנן פעלו חיילי המוצב תחת הנחה זו בדיוק, ואף אם שגו בהבנת המצב לאשורו, הרי נהנים הם מן ההגנות הקבועות בדיני העונשין, והכוונה היא להגנה העצמית (סעיף 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977) בצירוף ההגנה של טעות במצב הדברים (סעיף 34 לחוק). על יסוד כך הוחלט, לאחר שנבחן כלל חומר החקירה, כי אין מקום להעמיק את הבדיקה בכיוון זה, וממילא לא הועמד איש לדין באותו הקשר; ובלשון המשיבה: "לאחר שכלל החיילים והקצינים שנכחו באירוע נחקרו תחת אזהרה לגבי נסיבות מותה של המנוחה, ונאספו עדויותיהם של גורמים נוספים הנוגעים לאירוע, נמצא שיש להפנות את זרקור החקירה בעיקר לנסיבות הירי שביצע המ"פ בשלב האחרון" (סעיף 24 לתצהיר התשובה).

12. בתאריך 14.2.2005 דחה בית-משפט זה (כבוד השופט א' רובינשטיין) את בקשת העותרים ליתן צו ביניים, המורה על עיכוב ההליכים במשפטו של משיב 3 בבית-הדין הצבאי. כך ארע, כי עד שהגיעה עתירה זו להכרעה – וזאת בין היתר על יסוד היעדרות לבקשת הצדדים לדחייתו של מועד השמיעה – ניתן כבר פסק-דינו של בית-הדין.

דין

13. השאלה הצריכה להכרעתנו היא אחת: האם החלטתה של המשיבה שלא להוסיף ולדרוש בענין של הוראות הפתיחה-באש – קביעתן והוצאתן לפועל כאחת – בדין יסודה? אדגיש, כי הואיל ואשמתו של משיב 3 בהקשרן של הוראות אלו נתבררה כבר בפסק-דינו המזכה של בית-הדין הצבאי המחוזי, אשר בית-משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על הכרעותיו, מצטמצם עניננו לשאלה כלום יש להעמיק בבירור אחריותם של קצינים או חיילים אחרים זולתו.

14. בהידרשנו לשאלה זו, נולך עצמנו בעקבותיה של ההלכה הפסוקה בדבר שיקול-הדעת המסור לרשויות החקירה, האזרחית והצבאית כאחת, במילוי תפקידן. בבג"צ 248/81 ווליס נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין ואח' (פ"ד לז(3) 533, 541) קבע ממלא מקום הנשיא, השופט מ' שמגר כי "ייתכן, לדוגמה, שבית-משפט זה יראה

להתערב בשיקול הדעת של [היועץ המשפטי לממשלה], גם אם יתגלה בהחלטתו חוסר סבירות קיצוני, היורד לשורשו של עניין". על עקרון זה חזר – והוסיף – חברי, השופט א' ברק, בדברים שכתב בבג"צ 935/89 ע"ד גנור ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח', פ"ד מד(2) 485, 523 – והיא ההלכה אשר מרבים לצטט גם כיום – כי התערבותו של בית-המשפט בשיקול דעתו של היועץ המשפטי לממשלה מוגבלת למקרים בהם נפל בהחלטותיו פגם מהותי ושורשי. כך הוא באופן כללי, כך קונקרטי באשר להחלטה שלא לפתוח בחקירה (בג"צ 6271/96 בארי נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח', פ"ד נ(4) 425, 430; בג"צ 1689/02 נמרודי נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח', פ"ד נז(6) 49, 57; בג"צ 8643/04 אורן ואח' נ' משטרת ישראל ואח', לא פורסם, 22.12.04).

כלל דומה נפסק באשר להחלטותיו של הפרקליט הצבאי הראשי. "נמצאנו למדים על הדמיון – דמיון עד-כדי זהות – בין העקרונות השולטים בסוגיה זו לבין העקרונות השליטים בסוגיית התערבות בית המשפט הגבוה לצדק בהחלטות היועץ המשפטי לממשלה" – דברי השופט מ' חשין בבג"צ 4550/94 אישה נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח', פ"ד מט(5) 859, 871. את הכלל סיכם הנשיא שמגר: "בית-משפט זה יתערב בשיקול הדעת של [התביעה הצבאית] אך ורק בנסיבות קיצוניות, שבהן גלוי וברור, שנפל משגה היורד לשורשו של עניין, או נתגלה עיוות מהותי אחר הדורש את תיקונו" (בג"צ 372/88 פוקס נ' הפרקליט הצבאי הראשי ואח', פ"ד מב(3) 154, 155. ראו גם בג"צ 425/89 צופאן ואח' נ' הפרקליט הצבאי ואח', פ"ד מג(4) 718, 728).

15. הידרשותנו להחלטתה של התביעה הצבאית בנסיבותיה של עתירה זו, מצריכה כי נעמוד על חומר הראיות המצוי כיום לנגד עיניו של הפרקליט הצבאי הראשי. כוונתי היא הן לחומר החקירה שנאסף והן לעדויות שנשמעו בפניו של בית-הדין הצבאי. אך קודם שאגיע לאלה, אפנה להוראות הפתיחה-באש שבכתב, אשר עותק מהן הועמד לעיונו בידי באת-כוחה של המדינה.

16. ההוראות הכתובות כלולות בשני מסמכים: אחד, שהופק בידי מחלקת המבצעים בפיקוד הדרום בחודש ינואר 2004, והנושא את הכותרת "הוראת פתיחה באש אחודה באזור חבל עזה – הוראת שעה". המסמך השני, שהוא תמציתו של הראשון ומובא בשמו של מפקד החטיבה המקומית, הוא בן עמוד יחיד וקרוי "דגשי מח"ט להוראות פתיחה באש – עדכון מרץ 2004". מסמך אחרון זה כתוב בלשון פשוטה יחסית, המובנת אף למי שאינו בקיא בניסוחים משפטיים. ההוראות בשני המסמכים מסווגות "סודי" ומסיבה זו, שמידה של היגיון בה – באשר הנחיות דומות

נקוטות בידי צה"ל גם בגזרות אחרות – אביא את האמור בהן, ככל הניתן, באופן שלא יחטא לעילת חסיונן.

17. המסמך הראשון מטעים, בראשיתו, את הצורך להימנע "מפגיעה בחפים מפשע ותוך שימת דגש מיוחד על הימנעות מפגיעה בנשים וילדים". הוא כולל שורה ארוכה של סייגים, המבקשים לצמצם במידת האפשר את הפגיעה באזרחים שאינם מעורבים בפעולות לחימה. ...[איסור פרסום]... סעיף 17 להוראה עוסק בכללי הירי ב"אזור ביטחוני מיוחד". אזור זה מוגדר בהוראה, בהקשר הרלוונטי לעניננו, כך:

"אזור הסמוך לגדר שנועדה להגן על מתקנים ביטחוניים, עד XXXX [חסוי] מטר, שהוא מגודר, מחושף, או מסומן".

18. אעיר תחילה, כי הגדרה זו אינה מניחה את הדעת, מן הטעם עליו עמדתי בראשית דברי, והוא כי "האזור הביטחוני המיוחד" עלול שלא להיות מגודר או מסומן – אלא "מחושף" בלבד – ובכך אין להבטיח כי אזרחים לא ייקלעו אליו בטעות. חשש זה מתחזק עוד נוכח הנוהג הצבאי, עליו למדתי מחומר הראיות, לבצע מפעם בפעם תרגולות של ירי באש חיה לתוך השטח (עדותה של סמלת מ' א', עמ' 25 לפרוטוקול, משורה 24; עדותו של סמ"ר עודד, עמ' 77 משורה 14, עמ' 80 משורה 20). מנגד, בהמשכן מטילות ההוראות על מפקד החטיבה המקומית חובה "להעביר [לתושבים הפלסטיניים] הודעה על הגדרת השטח ועל איסור הכניסה אליו... כמו כן, עליו לוודא, מעת לעת, כי השטח מגודר ומשולט כראוי". אמנם, נתקשיתי להבין כיצד מתיישבות הוראות אלו זו עם זו, אלא שכפי שצינתי, לא על כך הסבו העותרים את עתירתם, ומכל מקום, ברור כי זו המאוחרת היא הראויה ויש להקפיד ביישומה.

19. לענין שבפנינו עיקר הוא בעיני, כי לא זו בלבד שההוראות מסייגות במידה ניכרת את הסמכות להכריז על שטח פלוני "אזור ביטחוני מיוחד" (סעיפים 17(ב) ו-17(ג) להוראות), אלא שהנחיות הירי בשטח זה מצוות אף הן על ריסון וזהירות. מודגש בהן, כי עצם הימצאותו של אדם במרחב הביטחוני אינה מעידה על מסוכנותו. ...[איסור פרסום]...

את ההוראות חותם ציווי, המורה למפקדים להנחיל לאנשיהם את "ההנחיות המפורטות, ולא הכללים בניסוחם הכלליים... בצורה ברורה, בדגש על הנדרש מהחייל לאור משימתו (סיור, שמירה, תצפית וכו'), תוך מתן הסברים ודוגמאות". ועוד נקבע כי

"על מפקדי הכוחות המתדרכים את החיילים, לוודא, באמצעות תהליכי בקרה, כי הנחיות אלה ברורות ומובנות לכל החיילים" (ההדגשה במקור).

20. מסמך "דגשי המח"ט" מעמיד במרכז ההנחיות המפורטות בו את חשיבותו של שיקול דעת שנדרשים החיילים להפעיל בהתאם לנסיבות שבשטח. בלשון המסמך: "העיקרון החשוב ביותר הינו הפעלת שיקול דעת!" (ההדגשה במקור). לצד זאת, כולל המסמך הוראות פרטניות באשר למותר ולאסור במצבי ירי. ...[איסור פרסום]...

עינינו הרואות: המסמכים מתיישרים זה עם זה, ושניהם כאחד מפרטים את המותר והאסור בפתיחה-באש בגזרה הרלוונטית, תוך ציווי על ריסון ניכר ועל ההכרח בהפעלתו של שיקול דעת בהתאם לנסיבות, ביום ובלילה. אנשי הפלוגה המסייעת אישרו, כי ראו בדגשי המח"ט מקור מחייב להוראות הפתיחה-באש (עדותו של סמ"ר עודד, עמ' 40 לפרוטוקול משורה 43 ועמ' 84 משורה 12; עדות משיב 3, כמובאת בעמ' 33 לפסק-דינו של בית-הדין הצבאי).

21. ברם, קצפם של העותרים לא יצא, כפי שמעידים הם בעתירתם, על ההוראות הכתובות. על כן, השאלה היא אם בפועל הונחלו הוראות אלו, על רוחן ופרטיהן, לדרגים המבצעים, או שמא שונה בהן דבר במהלכה של שרשרת הפקודות, כשאלו ניתנו על-פה.

22. אבחן שאלה זו תוך שאדרש, ראשית, להודעות שנגבו מן המפקדים הבכירים. זאת, לא לפני שאעיר – וקדם לי בכך בית-הדין הצבאי (בעמ' 53 לפסק-דינו) – כי גורמי המשטרה הצבאית החוקרת לא השכילו לגבות עדויות מפיהם של מפקדי החטיבות הנוגעים בדבר (מפקד חטיבת "גבעתי" ומפקד החטיבה הדרומית בעזה). חסר זה בולט שבעתיים שעה שמבקש אתה להתחקות אחר ההנחיות לאורן פעלו מפקדי הגזרה וחייליה.

מכל מקום, הודעה שנגבתה בתאריך 16.11.04 מתת-אלוף גדי שמני, ששימש עד לאפריל 2004 מפקד אוגדת עזה, אינה מצביעה על בעיה באופן בו הונחלו הפקודות הכתובות לדרגי השטח. ...[איסור פרסום]...

זמן לא רב קודם לכן, בתאריך 26.10.04, נגבתה הודעה גם ממפקד הגדוד, סא"ל עופר. מדבריו, ככל שנוגעים הם להוראות הפתיחה-באש בשעות היום, משתקפת תמונה דומה ...[איסור פרסום]...

23. ברם, ככל שהדבר אמור בהוראות הפתיחה-באש בשעות הלילה, ראוייה תשובתו של סא"ל עופר לשימת לב מיוחדת. דבריו בענין זה נאמרו בהמשך ישיר לתשובה באשר לנהוג ביום, וזהו נוסחם המלא:

"...[איסור פרסום]...
בשעות הלילה זה ירי על מנת להרוג".

טוענת המשיבה, כי באומרו כן לא כיוון סא"ל עופר אלא לכך, שבשעות הלילה אין ההוראות מחייבות נקיטתו של נוהל מעצר חשוד, ומתירות ירי על מנת להרוג, ובלבד ש"..."[איסור פרסום]...". דברים אלה, נטען, עולים בקנה אחד עם האמור בהוראות הכתובות.

24. אולם, אם ניקר בלבי ספק באשר לפירוש שיש ליתן לדבריו אלה של מפקד הגדוד, באו דברים שנאמרו בפניו של בית-הדין הצבאי, וסילקוהו. הכוונה היא לעדותו של סמ"ר עודד, מחיילי המוצב, שלשאלת התביעה "מה היו כללי הפתיחה-באש ב'גירית'", השיב כך:

"בשטח אב"ם בלילה – ירי על מנת להרוג, וביום
...[איסור פרסום]...".
[עמ' 40 לפרוטוקול, שורות 29-32]

על דברים אלה חזר בחקירתו הנגדית:

"הסנגור: אני חוזר על השאלה – בלילה רואים דמות
באב"מ, מה הטיפול בה?
העד: בעיקרון לפי ההוראות הפתיחה באש – ירי על
מנת להרוג. אם יש זמן לקבל אישור מהחמ"ל מדווחים
ומקבלים אישור ויורים.
בית הדין: ואם אין זמן?
העד: אז יורים.
הסנגור: ואלה ההוראות ששררו גם לפני תקופתו של
[משיב 3]?
העד: כן".
[מעמ' 81 לפרוטוקול, שורה 45 ואילך]

25. דברים אלה, שאין מקום לפרשם אלא כפשוטם, מקימים למצער ראשית ראייה לקיומו של פער בין הוראות הפתיחה-באש שבכתובים לבין אלו עליהן הורה מאן דהוא בגזרתו של גדוד "שקד". ואם בהוראות הלילה נפל לכאורה פגם, מי לידי יתקע כי לא

כך ארע אף באשר ליום? דבר זה מחייב, להשקפתי, את הפרקליט הצבאי הראשי ליטול על עצמו את מלאכת בירורו של הענין.

26. אדגיש, כי לא ראיתי לקבל את טענת העותרים, לפיה אין המערכת הצבאית כשירה לעסוק במשימה זו. אמנם, לא נעלמו מעיני הערותיו של בית-הדין הצבאי, שאינן קלות כלל ועיקר, על אודות הליקויים אשר נפלו בחקירה בענינו של משיב 3 (עמ' 54, 64, 70 לפסק-דינו). עם זאת, אינני מוכן לאמץ מסקנה גורפת ולפיה, ככלל, אין הפרקליטות הצבאית מוסמכת להוביל את ניהולם של חקירה או של בירור בענינים שהם פנים-צבאיים במהותם. וככל שמבקשים העותרים להשתית את טענתם בענין זה על מעורבותה של הפרקליטות הצבאית בניסוחן של הוראות הפתיחה-באש הכתובות, הרי הדעת נותנת כי דווקא בשל כך לא ימצא פסול בהעמדתה של טענה בדבר חריגה מהוראות אלו, לבדיקתו של מי שניסח אותן.

27. בכך ניתן לחתום, להשקפתי, את הדיון בראשה הראשון של העתירה. כזכור, כפי העותרים טענה נוספת, והיא כי לא התקיימה חקירה באשר ליישומן של פקודות בלתי-חוקיות בידי החיילים שהיו מעורבים באירוע הריגתה של אלהמץ. לצורך בחינתה של סוגיה אחרונה זו, אפנה עתה גם לעדויות שנשמעו מפיהם של מפקדים וחיילים מדרג השטח.

28. ארבע עדויות של חיילים בפלוגה המסייעת מעלות, לכאורה, חשש, כי המעורבים בהריגתה של אלהמץ פעלו על יסודה של פקודת-אש בלתי חוקית. ראשונה היא הודעתו של סמל-ראשון אופיר מתאריך 20.10.04:

“שאלה: איזה הוראות פתיחה באש נתנו לכם למי שנכנס לשטח האב”ם וע”י מי?
תשובה: כל מי שנכנס לשטח האב”ם [–] אש על מנת להרוג לא משנה מי זה אבל בחלק מתדריכי המוצב הקצינים ציינו שיש להפעיל שיקול דעת.
שאלה: האם ידעת על הנחייה מפורשת שמי שנכנס לשטח האב”ם [יש לירות לעברו] ירי על מנת להרוג?
תשובה: [משיב 3] העביר לנו שזו ההוראה ומי [ש]נכנס [ל]שטח האב”ם יש לירות בו על מנת להרוג.”

משהוצגה ההודעה הנ”ל בפניו, מסר גם סמ”ר חן בהודעתו מיום 27.10.04:

“אני יודע שהייתה הנחייה כזאת מצד [משיב 3] שבו מי שנכנס לשטח הזה יש לבצע ירי על מנת להרוג. ידוע

שיש להפעיל שיכול [שגיאת חוקר מצ"ח במקור] דעת לפני שיורים אם מזהים שמדובר בילדים".

הודעה נוספת היא זו שמסר בתאריך 20.10.04 סמל-ראשון שחר:

"שאלה: האם עודד [חייל התצפית] קיבל א' [אישור] לירי התרעתי?
תשובה: לא.
שאלה: האם זה תקין לירות התרעתי בלי לקבל א'?
תשובה: במקרה הזה תקין מאוד כי הייתה דמות ליד המוצב בתוך שטח אב"מ ומותר לירות על מנת לפגוע".

וכך גם בהודעתו מתאריך 19.10.04 של סמל יהודה, איש עמדת הש"ג שזיהה בראשונה את אלהמץ:

"שאלה: איך ידעת שזאת מחבלת?
תשובה: כל ערבי שנמצא 100 מ' מהמוצב [הוא] מחבל.
זה איזור שהם יודעים שאסור להיכנס לשם".

29. מהן המסקנות שעלינו להסיק מהודעות אלו? האם משתקפת מהן התמונה אותה מבקשים העותרים כי נאמץ, ולפיה פעלו החיילים תוך ביצוען של פקודות בלתי-חוקיות? תשובתי על כך היא בשלילה.

30. באשר לשתי ההודעות הראשונות, אפילו מוכן הייתי לקבלן כלשונו ולנהיח כי לא הושפעו כלל מן היחסים העכורים ששררו בין משיב 3 לבין חלק מחייליו – ואעיר כי הודעות אלו לא עמדו למבחנה של עדות על-פה ולחקירה נגדית – הרי כל שניתן לומר עליהן הוא, שהן מעלות חשד למעשה בלתי-חוקי ממנו זוכה כבר משיב 3 בפסק-דינו החלוט של בית-הדין הצבאי, וכפי שאראה מיד, לא הוא שהניע להשקפתי את החיילים לפעול כפי שפעלו. באשר לשתיים האחרונות, את אלו יש לקרוא בהקשרן. ברי, כי הן מתייחסות למצב בו מצאו עצמם חיילי "גירית" עם תחילת האירוע, בעומדם בפני הצורך להכריע אם הגעתה של הנערה אל קרבת המוצב מקימה סכנה ממשית לביטחונם. לסוג זה בדיוק של אירועים מבצעיים כיוונו "דגשי המח"ט", בהדגישם את חשיבות הפעלתו של שיקול דעת בידי החיילים. אלה, בעשותם שימוש בסמכות שנמסרה להם בפקודות, הגיעו לכלל מסקנה – אשר אפשר שבטעות יסודה ואפשר שלא – כי הימצאותה של הנערה בעומק "האזור הביטחוני המיוחד", בקרבה חסרת-תקדים לשערי המוצב וכשהיא נושאת עמה תיק שתוכנו אינו ידוע, מעידה על הסכנה הנשקפת ממנה.

31. הדבר ניבט מעדויות נוספות. כזו הייתה הודעתו של סמל איליה, ששה גם הוא בעמדת הש"ג בעת האירוע:

"ישר חשבתי שיש אירוע משולב של צלפים, כי אין מצב וזה לא הגיוני שהיא תבוא לבד". [הודעה מיום 19.10.04]

ודברים דומים אמר סמ"ר עמית:

"מדובר בהקפצה, של מחבל בתוך המוצב, בנוסף הילדה הייתה במקום שידוע שאסור להיכנס עליו [שגיאת חוקרת מצ"ח במקור] כי מדובר בשטח אש, אין שום בית-ספר באיזור ובגלל זה אין צורך לבקש אישור ירי בסיטואציה הספציפית הזאת לפי הנהלים וההוראות". [הודעה מיום 17.10.04].

כאלה היו גם דבריו של מפקד המחלקה סג"מ אייל:

"שאלה: האם לפי הוראות פתיחה באש לא חרגו הכוחות מהפקודות?
תשובה: לא, כאשר ישנו חשוד במרחק 50 מטר מהמוצב ברור לכולם שיש לפגוע בדמות אלא אם כן ברור שמדובר [בתושבים תמימים] שאז... [איסור פרסום]...
שאלה: האם זה חריג באזור שילדה מתקרבת במרחק כזה למוצב?
תשובה: מאוד ואף תקלה של תצפית המוצב". [הודעה מיום 17.10.04].

והוסיף מפקד הגדוד, סא"ל עופר:

"שאלה: בסיטואציה הזאת הייתה סיבה לירות על מנת להרוג?
תשובה: ברור שהייתה לה כוונה, זאת כוונה קיימת עקב המיקום בו הייתה... [איסור פרסום]...". [הודעה מיום 26.10.04].

32. זה המקום להדגיש, כי דומה שאין חולק – ומכל מקום אני כשלעצמי סבור כך – כי בנסיבות המורכבות בהן פעלו חיילי צה"ל ברצועת עזה, היה שיקול הדעת המבצעי דבר נחוץ מאין כמותו. אמנם, אין פירוש הדבר, כי לחיילים ניתן היתר לנהוג ככל העולה על רוחם. שיקול הדעת לא היה בלתי-מוגבל. כפוף היה למסגרת נורמטיבית, שעל גבולותיה יש לעמוד. חייל או מפקד אשר חרג מגבולות אלה, עלול להתחייב בדין משמעותי. בנסיבות קיצוניות אפשר שהדבר אף יקים עילה לפתיחתה של

חקירה פלילית. ניתן, למשל, לטעון – ואיני נדרש להכריע בדבר – כי חייל שפעל על יסוד ההנחה, כי כל פלסטיני המגיע אל קרבתו של מוצב צה"ל הוא מחבל, הפעיל את שיקול דעתו באורח לקוי ופעל שלא בסבירות. ברם, בכל אלה אין כדי להוליך למסקנה, כי בעצם הקנייתו של שיקול הדעת היה כדי להטיל בהוראות הצבא מום של אי-חוקיות.

33. מסקנה זו נתמכת בעדויות נוספות מפייהם של חיילים בגזרה, מהן עולה כי לא זו בלבד שההכרח בהפעלתו של שיקול דעת לגופם של דברים היה מוכר וידוע, אלא שבפועל, במקרים אחדים אף מנע הדבר פגיעה באזרחים חפים מפשע. בהודעתו מתאריך 27.10.04 דחה סגן נתי, סגן מפקד הפלוגה, מכל וכל את עדותו של סמ"ר אופיר ממנה הבאתי לעיל:

"התייחסותי [לעדויות] של אופיר כי ניתנה הנחיה להרוג את כל הנכנס לאב"מ] היא שלי לא מוכר[ת] הנחיה כזאת, גם אף אחד לא ינחה אותי ככה, יכול להיות ש[משיב 3] העביר הנחיה כזאת לחמ"ל או לחיילים אבל זה לא מוכר לי. מבחינתי לא הורגים מי שנכנס לאב"מ זה תלוי סיטואציה".

גם סמ"ר עודד, שותפו לעמדת התצפית של סמ"ר שחר – מוסרה של אחת מארבע העדויות לעיל, אמר בבית-הדין דברים מנוגדים בתכלית לאלה של חברו:

"הסנגור: בכל מקרה אחר, מתי [עמדת התצפית] יורה?
 העד: אם המחבל בתוך המוצב, אם נזהה אותו אז נירה.
 הסנגור: ומחוץ למוצב?
 העד: אם זה שטח אב"מ אז רגיל – הוראות פתיחה באש רגילות.
 [עמ' 80 לפרוטוקול, שורות 2-5]

...

"הסנגור:

...[איסור פרסום]...

...

"ואילו ההוראות שחלו לפני תקופתו של הנאשם, ובזמנו של הנאשם, נכון? הנאשם לא שינה מהוראות אלה, נכון?
 ע: נכון.

[עמ' 82, שורות 4-25]

...

"הסנגור: קרה לכם שכבר נכנסו אזרחים ללא אמצעי או כוונה לאב"מ?
 העד: כן.
 הסנגור:

...[איסור פרסום]..."

[עמ' 84, שורות 12-47].

דברים דומים מסרה סמלת מ' א', מפקדת עמדת תצפית, שלא נמנתה עם סגל הפלוגה אך הייתה מעורה היטב בנעשה בגזרה. בראשית דבריה סיפרה על מקרה שארע כחודשיים קודם לפרשה המדוברת, ובו נכנס נער פלסטיני ל"אזור הביטחוני המיוחד" של "גירית". לדבריה, "היה מעקב כל הזמן, ובהתאם לחזרה שלו מזרחה, לא היתה החלטה לירות" (עמ' 20 לפרוטוקול, בשורה 17). ובהמשך הדברים:

"הסנגור: היו מקרים שבהם ניתנה הוראה במוצב, לירות על מנת לפגוע על אותם אזרחים שנכנסו מטרים ספורים לתוך האב"מ?
 העדה: לא ניתנה הוראה על ירי על מנת לפגוע אלא, ...[איסור פרסום]...". [עמ' 21 לפרוטוקול, שורות 14-12].

34. בדעתי התחזקתי עוד למקרא עדויות, המתייחסות לדברי משיב 3 בעת האירוע בדבר הצורך להרוג כל מי שנע במרחב, לרבות ילדים. תת-אלוף שמני הגיב על דברים אלה באומרו: "תשובתי לכך – תקלה חמורה בניגוד לכל ההנחיות". ואילו מפקד הגדוד מסר בהודעתו, כי מפקד הפלוגה כלל אינו מוסמך לשנות מהוראות הפתיחה-באש:

"שאלה: המ"פ על דעת עצמו יכול לקבוע הקלות בהוראות הפתיחה באש?
 תשובה: לא, [אולי מפקד אוגדה].
 ...
 "שאלה: האם נדרש אישור ליוזמה כזאת של מפקד מוצב להקל בהוראות פתיחה באש?
 תשובה: אין כזה דבר. מ"פ לא יכול לאשר ולא לבקש כי לא יאשרו לו[.]. זאת החלטה של גורמים בכירים בהתערבות הפרקליטות, נראה לי". [הודעה מיום 26.10.04].

גם סמ"ר עודד העיד בחקירתו הנגדית, כי בהוראה זו לא היה משום שינוי של הוראות הפתיחה-באש הרגילות, אלא אך אמירה על דרך ההגזמה. ובהמשך:

"הסנגור: ואמנם, גם לאחר מכן, גם לאחר האירוע, המשיכו ילדים להיכנס לאב"מ, בבית הקיצוני, ועדיין לא ירו בהם על מנת להרוג. כלומר שום דבר בחיי המוצב לא השתנה בעקבות ההוראה הזאת, נכון?
 העד: נכון".
 [עמ' 113 לפרוטוקול, שורות 4-7]

35. מכל האמור אתה למד, כי ביסודו של דבר, לא ביישומן של הוראות פתיחה-באש שאינן חוקיות יש לתלות את תוצאתו הקשה של האירוע. על הטוען אחרת לתמוך

את דבריו בראיות, וכאלו לא נמצאו לי בחומר המוצגים הקיים. אשר על כן, לא מצאתי בסיס לקביעה – על יסודה של ההלכה המשפטית אותה הבאתי בראשית דברי – כי החלטה של גורמי התביעה הצבאית, שלא להעמיק את החקירה הפלילית בהיבט זה של הפרשה, לא תוכל לעמוד.

36. אטעים, כי למקרא עובדותיה של הפרשה ניקרו בלבי תחושות קשות, שכן את מותה של אלהמץ ניתן היה למנוע, לו אך פעלו כל הגורמים המעורבים כנדרש. ברם, אם מצוי היה פגם בהתנהגותו של מי מהקצינים או החיילים, בין שיסודו באי יישומן הראוי של פקודות ובין שמקורו בטעות בשיקול דעת, הרי חורג הוא מגדריה של עתירה זו. כמו מאליו מצפה אתה, כי חרף זאת, ייתן הפרקליט הצבאי הראשי דעתו אף להיבט זה של הפרשה, ולצורך במיצויו של הבירור המשפטי באשר לכלל הגורמים שהביאו למותה של אימאן אלהמץ – בירור אשר דומה כי טרם הושלם די צורכו. אולם, את הסעד לו נדרשנו במסגרת ראשה השני של העתירה שבפנינו, לא נוכל אנו להעניק.

37. לסיכום הדברים, ואם תישמע דעתי, כי אז נעשה צו מוחלט, המורה לפרקליט הצבאי הראשי, באמצעותה של משיבה 1, לחקור בשאלה כלום נקבעו בגזרה הרלוונטית הוראות פתיחה-באש, בין בלילה ובין ביום, אשר חרגו מן הפקודות הרשמיות הנוהגות בצה"ל. ממצאי החקירה, להוציא פרטים חסויים מטעמים של ביטחון המדינה, יועברו לעותרים מייד עם השלמתה. ואילו את ראשה הנוסף של העתירה – הבקשה להורות על חקירתם של חיילים בחשד לביצוען של פקודות בלתי חוקיות, נדחה. כל זאת, בלא שיהא בדבר כדי לפטור את רשויות הצבא מעריכתם, ככל שהדבר נדרש, של כל בירור או חקירה אחרים, החורגים מגדריה של עתירה זו.

אני מוסיף ומציע לחייב את משיבה 1 לשאת בהוצאות העותרים, וכן תשלם להם את שכר טרחת באי-כוחם בסך של 15,000 ש"ח.

לבסוף, אני מציע כי נורה על איסור פרסומו של פסק הדין, בכפוף לכך שהצדדים יהיו רשאים לעתור לצמצם את הצו או לבטלו כליל.

ש ו פ ט

הנשיא (בדימ') א' ברק:

אני מסכים.

הנשיא (בדימ')

השופט ס' ג'ובראן:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' א' לוי.

ניתן היום, כ"ג בכסלו תשס"ז (14.12.06).

שופט

שופט

הנשיא (בדימ')

נוסח זה אושר לפרסום על-פי הודעת הצדדים מיום 4.1.07.
נוסח מלא של פסק-הדין מצוי בתיק בית-המשפט.

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 05007410_O19.doc אז
מרכז מידע, טל' 02-6593666 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il